

Nyhetsredaktør: **Frode Hansen** fha@dagbladet.no
 Politisk redaktør: **Geir Ramnefjell** ger@dagbladet.no
 Kulturredaktør: **Sigrid Hvidsten** shv@dagbladet.no
 Magasinredaktør: **Karine Østtveit** kos@dagbladet.no

JEG TAR DET CHILL OG KOSER MEG MED «FRITT ORD»-PRISEN.

LEO AJKIC, programleder, om å beskyldt for å være «islamist». (Dagbladet)

Å gjøre «nordmann» til en eksklusiv kategori fører til lite annet enn eksklusjon, skriver **Aksel Braanen Sterri**.

Ikke tro du er norsk

**AKSEL
BRAANEN
STERRI**

ast@dagbladet.no

KOMMENTAREN

Etter at journalist Lars Akerhaug tok til orde for et «Toje-utvalg» i Dagbladet, har debatten om etniske nordmenn og innvandrere fått nytt liv. Akerhaug og Asle Tojes kritiserer begge Brochmann-utvalget for å ikke diskutere at etniske nordmenn vil komme i mindretall. Ifølge dem er det duket for kulturkonflikt og det som er i potten er den norske kulturen. Hvis en etnisk gruppe består av «mennesker som deler avstamning, kultur og historiske røtter», slik Warsan Ismail definerer det i Klassekampen, er deres konklusjon lett å forstå. Men relevansen av framskrivningen avhenger av flere tvilsomme og ladete forutsetninger.

ETNISK NORSK er ikke en kategori vi henter fra naturen. Den er snarere ment å si noe verdiorientert om hvem som tilhører gruppen nordmenn og hvem som ikke gjør det. Når genetik og historisk tilknytning vektlegges mer enn kulturell tilhørighet, er den åpenbare følgen å ekskludere alle nykommere. Det bør en ha svært gode grunner for å gjøre, men verken Toje eller Akerhaug tar seg bryet med å gi oss en god grunn.

De henter riktig nok til at når etniske nordmenn blir i mindretall vil de kulturelle spenningene øke og den norske nasjonen vil tape seg. Det virker imidlertid merkelig å gå omveien om etnisitet for å si noe om det norske samfunnets bærekraft i møte med innvandringen. Det kan nemlig studeres direkte. Interessant nok er det akkurat det Brochmann-utvalget tar for seg, utvalget Toje var medlem i, men tar avstand fra.

TOJE HAR RETT i at den norske kulturen består av mer enn regler gitt av FNs menneskerettskonvensjon, og at denne er verdt å bevare. Alle kulturer belønner visse typer atferd. Når du kan stole på andre, er det lettere å samhandle med andre. Det er lettere å få gjort ting som krever organisering, siden vi stoler på at andre også handler for å oppnå det felles beste. Hvis en har vokst opp i en annen kultur, vil det kunne oppstå konflikt rett og slett fordi de handlingsmønstre man har gjort til vane, ikke passer med den kulturen man kommer til. Toje har også rett i kulturell læring ikke bare skjer i våre felles institusjoner. Det er ikke slik at alle i Norge lærer de samme verdier og måter å være på, uavhengig av hva foreldrene og

ETNISK NORSK: Asle Toje har satt i gang en debatt om etniske nordmenn vil komme i mindretall. FOTO: HEIKO JUNGE / NTB SCANPIX

deres venner mener. Jo mer segregert enkelte innvandrergupper bor og lever, jo mindre vil storsamfunnets normer smitte over og jo saktere vil integreringen skje. Hvis en er bekymret for den norske kulturens evne til å fremme gode resultater, må en derfor også bry seg med integrering i andre, og kanskje tredje ledd, slik Toje og Akerhaug gjør. Men å utdefinere personer som er født i Norge, av norskfødte foreldre og besteforeldre fra andre land, som ekte nordmenn, er å gå i den andre grøfta.

ALT ER IKKE svart. Integrering forekommer. Som en nylig publisert FAFO-rapport viser, er riktig nok nordmenn født av innvandrerforeldre mer religiøse enn andre nordmenn. De er også mer konservative, har mindre tillit og er mer knyttet til familien. Men det skjer også en klar integreringsprosess. Rapportens

forfatter, Jon Horgen Friberg, går så langt som å kalle det en assimilering av nordmenn med innvandrerforeldrene. Selv om mange er religiøse, tar religiøsiteten en mer privat form. De har også mer liberale og tolerante holdninger enn sine foreldre. En nylig doktoravhandling fra Are Skei Hermansen viser at de greier seg på linje med nordmenn i utdanning og arbeidsliv, når vi tar høyde for foreldrenes arbeidssituasjon og utdanningsnivå. Vi vet ennå ikke hvordan det vil gå med tredje generasjon, men alt tyder på at integreringsprosessen bare fortsetter for hver generasjon.

HVA SOM ER det norske samfunnets absorberingsevne, for å bruke et uttrykk fra Brochmann-rapporten, er vanskelig å avgjøre, men det er på ingen måte klart at det skulle være når andelen «etniske nordmenn» blir mindre enn halvparten av

befolkningen. Det avhenger nemlig av hvem som kommer, når de kommer, hvordan de integreres, om de har arbeid, om de lykkes på skolen og hvor godt de inkluderes i samfunnet de er en del av. Og viktigst, hvor vidt vi lykkes er i stor grad et politisk spørsmål. Forskningen, samlet av Per Mouritsen i et vedlegg til Brochmann-rapporten, er nemlig rimelig klar. Innvandringen truer i begrenset grad viktige verdier som høy tillit. Unngår vi segregering og marginalisering ved hjelp av målrettede politiske tiltak, vil det styrke integreringen. Det som ikke virker, er det Akerhaug og Toje tar til orde for, nemlig å konstruere en eksklusiv norsk identitet, samt å lage en velferdsstat som skiller mellom verdig og uverdigg trengende og som har andre regler for innvandrere enn nordmenn, slik Frp går langt i retning av å flørte med. Det er den sikreste måten å undergrave den norske kulturen på.